

**CONCLUSIÓNS do equipo
autor deste informe**

CAPÍTULO 1. A ECONOMÍA GALEGA EN 2018

Primeira. En 2018 Galicia acadou un crecemento económico do PIB (2,7%) lixeiramente maior que a media estatal (2,6%). No que atinxe ao PIB por habitante, Galicia, con 23.294 euros, alcanzou o 90,1% da media estatal.

Segunda. Do PIB galego en 2016, a provincia da Coruña xerou un 43,6% e a de Pontevedra un 33,0%. Conxuntamente, as provincias de Lugo (12,2%) e Ourense (11,3%) representan menos da cuarta parte do PIB en Galicia.

Terceira. En 2017 un 23,7% dos fogares en Galicia non tiña capacidade económica para facer gastos imprevistos (13,6 puntos porcentuais menos ca media estatal) e un 3,7% tiveron retrasos nos pagos relacionados coa súa vivenda principal (3,7 puntos menos ca media estatal). Un 6,2% dos fogares galegos tiveron moita dificultade para chegar a fin de mes (3,1 puntos porcentuais menos que a media estatal). Finalmente, os ingresos medios anuais netos por persoa en Galicia en 2018 estaban un 2,0% por baixo da media española.

Cuarta. O valor das exportacións/expedicións de Galicia ao estranxeiro acadou en 2017 os 21.676 millóns de euros, mentres que as importacións foron de 17.140 millóns de euros. A diferenza foi de 4.535 millóns de euros.

CAPÍTULO 2. ESTRUCTURA EMPRESARIAL E POLÍTICA INDUSTRIAL

Primeira. En 2018 Galicia mantén a aportación do 6,02% ao total de empresas do Estado, con 200.801 entidades. A evolución neste ano confirma a lixeira perda de representación das empresas galegas iniciada no 2015, aínda que esta tendencia non se debe tanto á ralentización da creación de empresas na comunidade galega, coma a maior expansión na media estatal.

Segunda. Rexístrase unha mellora do 3,56% das empresas do sector industrial. A comunidade galega aporta o 3,40% das 55.300 novas empresas rexistradas en 2018 no conxunto do Estado. A porcentaxe de representación sectorial é superior nas empresas industriais e de “resto de servizos” (5,64% e 4,13% das novas empresas de cada sector, respectivamente), e inferior nas empresas de construción (1,43 %).

Cuarta. As Administracións públicas son maioritarias no emprego de mulleres en I+D. Galicia, con preto dun 61% desta partida destinada a persoal feminino, lidera esta porcentaxe, superando en 7 puntos a media do Estado.

Quinta. O número de debedores concursados en Galicia se reduce en 2018, o que supón situar o número de debedores concursados en valores próximos aos rexistrados en 2013. A comunidade galega é a segunda onde máis se reducen os debedores concursados en 2018.

CAPÍTULO 3. ECONOMÍA SOCIAL

Primeira. O número total de cooperativas inscritas na Seguridade Social en Galicia tivo unha diminución continuada nos tres últimos anos, diminución que, en 2018 respecto de 2016, foi do 2,8%, a pesar do cal o número de persoas que traballan nelas tivo un incremento do 6,5% nese mesmo período. A provincia da Coruña segue a ser a que conta con máis cooperativas que, non obstante, empregan un número de persoas inferior ás de Ourense e Pontevedra. Se temos en conta a variable de xénero, nese mesmo período aumentou a porcentaxe de mulleres traballadoras en Pontevedra (dende o 44,2% de 2016 ata o 45,9% de 2018) e Lugo (dende o 44,1% de 2016 ata o 45% de 2018), mentres diminuíu na provincia da Coruña (dende o 46,9% en 2016 ata o 45,5% en 2018) e se mantivo practicamente igual na provincia de Ourense (43,7% en 2016 e 43,8% en 2018).

Segunda. Tamén diminuíu nos tres últimos anos o número total de sociedades laborais inscritas na Seguridade Social en Galicia, nunha tendencia uniforme en todas as provincias galegas. A diminución en 2018 respecto de 2016 foi do 8,9%, mentres que o número de persoas traballadoras diminuíu nun 1,6%. A porcentaxe de emprego de mulleres, nese mesmo período, diminuíu en tres das catro provincias galegas. A excepción foi a provincia da Coruña, en que esa porcentaxe medrou lixeiramente dende o 34% de 2016 ata o 34,6% de 2018.

CAPÍTULO 4. POBOACIÓN E MERCADO DE TRABALLO

Primeira. A poboación galega diminuíu en 2018 respecto a 2017 en 6.980 persoas, ata chegar a 2.703.149 habitantes. Este resultado é consecuencia da perda de peso demográfico que se está a producir en Galicia dente 2001. Contrasta este resultado coa grande suba da poboación a nivel estatal entre 2001 e 2018, un 14,7%, fronte ao descenso do 18,9% en Galicia.

Segunda. A taxa de natalidade en Galicia en 2017 (ultimo ano con datos dispoñibles) foi de 6,8 por 1.000 habitantes, moi por baixo da media estatal (8,4 por 1.000 habitantes). Galicia é a antepenúltima comunidade autónoma do Estado nesta clasificación, por diante de Asturias e Castela e León. Por outra banda, a taxa de crecemento vexetativo de Galicia en 2017 (-5,7 por 1.000 habitantes) contrasta coa redución do 0,7 por cada 1.000 habitantes de España ou a diminución de 0,4 por cada 1.000 habitantes de la UE.

Terceira. A poboación activa galega no cuarto trimestre de 2018 totalizou 1.237.000 persoas, 900 persoas menos que no ano anterior. A participación de Galicia na poboación activa en España en 2018 é de 5,4%, estabilizándose nesta cifra. A taxa de actividade en Galicia foi do 73,2% en 2018, tres décimas máis que no ano anterior, e 1,7 puntos porcentuais por baixo da taxa estatal. Galicia pechou 2018 con 1.088.100 persoas ocupadas, tras a creación de emprego neto de 32.300 postos de traballo no último ano. A suba porcentual da poboación ocupada en Galicia en 2018 (3,1%) foi lixeiramente superior á do conxunto do Estado (3,0%). A taxa de ocupación en Galicia en 2018 respecto ao ano pasado subiu en 2,27 puntos porcentuais (a media española fíxoo en 1,43 puntos).

Cuarta. En decembro de 2018, o total de homes parados rexistrados alcanzaba os 73.383, o que supoñía un 43,3% do total da poboación parada, fronte a unha poboación parada feminina de 95.912 mulleres, que representaban o 56,7% do total.

Quinta. A taxa de temporalidade foi en 2018 en Galicia dun 26,6 %, catro décimas menos que o ano anterior. Xa que logo, a taxa de contratación indefinida foi do 73,4 %. O 4,7 % dos contratos temporais en Galicia son dunha duración inferior a un mes, o 10,7 % están entre 1 e 3 meses e o 14,9 % son de 4 a 6 meses. O 30 % dos contratos temporais en Galicia ten unha duración inferior a medio ano.

Sexta. A formación de demanda ou programada polas empresas experimentou un leve aumento de todos os indicadores excepto o crédito disposto e o número de permisos individuais de formación, que baixa lixeiramente en 2018. O número de mulleres (44%)

participantes segue sendo inferior ao de homes (56%). Apréciase unha leve redución da duración media das horas de formación que alcanza o 16,6 en 2018.

Sétima. A distribución das horas de formación segundo o sector de actividade, tanto en España coma en Galicia, concéntranse maioritariamente no sector servizos, chegando ao 62% en Galicia e ao 73% no conxunto do Estado.

CAPÍTULO 5. MULLER E MERCADO LABORAL

Primeira. Mantense unha maior representación dos homes na contratación fronte ás mulleres (46% de mulleres en 2018), unida a un maior uso dos contratos temporais, dos contratos a tempo parcial (62%) e un menor concerto de contratos indefinidos, chegando en 2018 ao 44.8%.

Hai que destacar que seguen existindo modalidades contractuais eminentemente femininas como o de interinidade (72%), que o contrato para a formación volve a superar os concertados con homes e o de prácticas é inferior no grupo de mulleres. O sector servizos e ocupacións como empregada administrativa e traballadoras de servizos de restauración, persoais e de comercio manteñen a maioría feminina.

Segunda. Polas características do traballo das mulleres (máis traballo a tempo parcial, subrepresentación en postos altos, menor antigüidade media, maior temporalidade, categorías menos retribuídas altamente feminizadas etc.), as mulleres galegas percibiron un salario medio anual un 22,6% inferior ao do home e o 37% das mulleres galegas tiveron ingresos iguais ou inferiores ao salario mínimo interprofesional.

Terceira. O importe medio das prestacións por desemprego percibidas polas mulleres galegas foi o 71,7% das recibidas polos homes, un 28,3% menos. De igual forma, as pensionistas galegas só percibiron como media o 62,9% das pensións do grupo de homes.

Cuarta. As excedencias para o coidado de familiares foron solicitadas por mulleres no 77,3% dos casos. Porcentaxes aínda máis altas danse nas excedencias por coidado de fillas e fillos (92% de mulleres). Do total de persoas que realizan un traballo a tempo parcial por coidado de nenos e nenas e persoas enfermas, incapacitadas ou maiores, o 95,22% en 2018 son mulleres.

CAPÍTULO 6. INICIO DA RELACIÓN LABORAL

Primeira. A 31 de decembro de 2018 o 74,3% das empresas de Galicia que contan con persoal asalariado pertencen ao sector servizos e dan ocupación ao 72% das persoas traballadoras. Aínda que en 2018 medra en máis de seiscentas o número de empresas que contan con persoal asalariado, descende o número das de autónomas e autónomos sen persoal asalariado en máis de mil cen, do que resulta un menor número total de empresas en 2018 respecto do ano anterior. Sendo as empresas organizadas xuridicamente baixo a fórmula de persoa xurídica, o 59% do total, as que empregan o 90% das persoas traballadoras por conta allea.

Segunda. Continúa a tendencia á alza dos últimos catro anos respecto do número de persoas afiliadas á Seguridade Social, sen chegar aínda ás cifras de 2009 (primeiro ano que se recolle no correspondente cadro evolutivo), sendo o 48,2% das persoas afiliadas mulleres e o 51,8% homes. O incremento de afiliacións en 2018 sitúase na totalidade no réxime xeral, desagregándose nun 50,8% de homes e 49,2% de mulleres. Por sectores, a meirande parte das persoas afiliadas e en alta sitúanse no sector servizos, seguido de industria, construción e agrario, por esa orde. Medra en case doce mil o número de contratos concertados con persoas estranxeiras, o 74,6% no sector servizos e maioritariamente baixo fórmulas de contratación temporal. Das contratacións a persoas estranxeiras en 2018, o 54,95% foi con homes e o 45,05% con mulleres.

CAPÍTULO 7. CONTRATACIÓN

Primeira. Por cuarto ano consecutivo medra o número total de contratos en Galicia. En 2018 concertáronse cincuenta e un mil catrocentos corenta e cinco contratos máis que no ano anterior. A modalidade contractual máis empregada foi a de eventuais por circunstancias da produción, subindo en vinte seis mil contratos respecto do ano anterior. Incrementábase tamén a contratación indefinida ordinaria por terceiro ano consecutivo con oito mil trinta e un contratos máis (un 55,22% con homes e un 44,78% con mulleres). As contratacións indefinidas representaron en 2018 en Galicia o 5,27% do total da contratación realizada (medio punto por riba do ano anterior, pero máis baixa que no conxunto do Estado).

Segunda. A rotación do persoal asalariado galego (número de contratos eventuais que, por termo medio, se concertan con cada persoa asalariada temporal) alcanzou os 3,99 contratos no caso das mulleres e os 4,69 nos homes en 2018 superando ao ano anterior no total. A media en España foi de 4,10 no grupo de mulleres e de 5,28 no de homes. Mantense unha elevada porcentaxe de persoal asalariado temporal, especialmente no colectivo feminino, e aumentan as distancias entre o grupo de homes e de mulleres entre 2018 e 2017. Seguen existindo determinadas modalidades contractuais maioritariamente femininas como son o contrato de interinidade ou os concertados a tempo parcial, e outras maioritariamente masculinas como o contrato de relevo ou xubilación parcial. Por sectores de actividade, só no sector servizos a contratación das mulleres supera a dos homes.

CAPÍTULO 8. A NEGOCIACIÓN COLECTIVA

Primeira. A 31 de decembro de 2018 existen en Galicia 1.006 convenios colectivos, xa sexan vixentes ou prorrogados tacitamente, dos cales 125 son de sector e 881 de empresa.

Neste ano asináronse por primeira vez 27 convenios (1 de sector e 26 de empresa), que afectan a 1.447 persoas traballadoras, das que 920 son homes e 527 mulleres..

Segunda. Durante o ano 2018 asináronse e/ou revisáronse 177 convenios colectivos (148 convenios asinados e 29 revisados), dos que 36 son de sector (27 asinados e 9 revisados) e 141 son de empresa (121 asinados e 20 revisados).

Afectaron estes convenios a 257.915 persoas traballadoras, das que 172.552 son homes e 85.363 mulleres.

Terceira. O incremento salarial pactado nos convenios colectivos asinados e revisados este ano en Galicia foi do 1,84%, media superior ao IPC galego (1%) e ao estatal (1,2%).

Recollen cláusulas de revisión salarial o 25,68% dos convenios asinados e o 27,59% dos revisados este ano.

Teñen pactos de ultraactividade o 83,78% dos convenios asinados neste ano (o 88,89% dos de sector e o 82,64% dos de empresa).

A xornada media pactada no ano 2018 foi de 1.768,54 horas, sendo nos convenios de empresa de 1.728,86 horas e nos de sector de 1.771,13 horas.

O 68,92% dos convenios colectivos asinados este ano establecen unha xornada anual inferior á máxima legal (20 convenios de sector e 82 de empresa).

Cuarta. Rexistráronse en 2018 en Galicia 49 inaplicacións de convenio que afectan a 799 persoas traballadoras, das que 543 son homes e 256 mulleres. As condicións de traballo que se inaplican refírense maioritariamente á contía salarial (93,88%), sendo dentro destas a redución do salario a que máis se produce (85,71%).

No 79,59% a composición da comisión negociadora correspóndese co establecido no artigo 41 do Estatuto dos traballadores (comisión dun máximo de tres membros integrada por persoas traballadoras da propia empresa e elixida por estas democraticamente). No 20,41% está constituída pola representación legal dos traballadores/as.

Non acudiron en ningún caso á mediación do AGA nin á decisión do órgano tripartito.

O 46,94% das inaplicacións rexistradas en 2018 teñen lugar en empresas que teñen entre 1 e 5 persoas traballadoras e o 36,73% en empresas que teñen entre 6 e 30.

Quinta. No ano 2018 existe participación de mulleres na comisión negociadora en 115 convenios, o 77,7% do total dos asinados este ano. Estes convenios afectan a 165.934 persoas traballadoras (o 98,4%), das que 107.252 son homes e 58.682 mulleres.

O número de mulleres que participou nas comisións negociadoras foi de 109 por parte das empresas e/ou organizacións empresariais (un 27% fronte a 291 homes, un 73%) e 234 por parte das organizacións sindicais (un 28% fronte a 597 homes, un 72%).

CAPÍTULO 9. A SINISTRALIDADE LABORAL

Primeira. En 2018 o número de accidentes en xornada de traballo con baixa en Galicia medrou un 3,6% respecto do ano anterior. Este incremento global explícase polo incremento dos accidentes leves, que foi do 3,7%, e o dos mortais, neste caso do 20,9%, experimentando unha baixada tan só os accidentes graves, baixada que foi do 2,9%. O total de accidentes en xornada de traballo con baixa en Galicia (28.740) supuxo un 5,2% respecto do total estatal, sendo os graves (433) un 11,1%, e os mortais (52) un 10,3% dos producidos no conxunto do Estado.

Segunda. Os homes sufriron en 2018 o 71,6% do total dos accidentes en xornada de traballo, fronte ao 28,4% das mulleres traballadoras, díxitos moi similares aos de 2017, que foron do 70,5% e do 29,5%, respectivamente. As mesmo, os homes foron vítimas do 81,8% dos accidentes de traballo graves, fronte ao 18,2% das mulleres (de novo, cifras moi similares ás de 2017, o 82,3% e o 17,7%, respectivamente), e do 96,2% dos accidentes mortais, fronte ao 3,8% das mulleres (tamén aquí en cifras semellantes ás de 2017: o 93,0% e o 7%).

Terceira. A nosa comunidade autónoma encadeou catro anos seguidos (entre 2013 e 2016) en que o seu índice de incidencia tivo un mellor comportamento que o da maioría das comunidades autónomas, posición que se mantivo en 2018, despois do mal ano que, neste parámetro que analizamos, supuxo 2017. En 2018 Galicia ten índices de incidencia menores que os do conxunto estatal no sector agrario, construción e servizos, sendo superiores, non obstante, na industria. Neste sector, o mal índice de incidencia de Galicia tan só é superado polo da Comunidade Autónoma das Illas Baleares.

CAPÍTULO 10. CONFLITIVIDADE E MEDIOS DE SOLUCIÓN DE CONFLITOS DE TRABAJO

Primeira. No ano 2018 volve a reducirse o número de folgas, pero resulta especialmente significativo que en canto ás persoas participantes, se acadou en 2018 a cifra máis alta dende 2009 (medra en máis de 110.000 persoas respecto do ano anterior), o mesmo que sucede coas xornadas non traballadas. O maior número de folgas en todo o Estado corresponde ao sector servizos. No caso de Galicia séguelle o sector da industria única e exclusivamente, pero cunha terceira parte de participantes e de xornadas non traballadas. Durante 2018 foron realizadas en Galicia 67 folgas das 129 convocadas (54 de empresa e 13 de sector, 51 provinciais e 16 autonómicas).

Segunda. No que se refire ao AGA, en 2018 iniciáronse 106 expedientes (o número máis alto dende a sinatura do acordo), que afectaron a 1.266 empresas e 20.534 persoas traballadoras. Sobre o total de mediacións e arbitraxes levadas a cabo polo AGA, a efectividade acadada ao longo do ano foi do 80%, un punto por baixo do ano anterior. O 86,66% dos procedementos tramitados no ano 2018 foron conciliacións ou mediacións que afectaron a 11.282 persoas traballadoras e 903 empresas. O 13,34% restante foron arbitraxes que afectaron a 1.202 persoas traballadoras e 10 empresas.

CAPÍTULO 11. REGULACIÓN DE EMPREGO E FOGASA

Primeira. Os expedientes nas catro provincias galegas en 2018, tanto en expedientes pactados coma non pactados ou sen período de consultas, diminuíron sensiblemente en número, pasando de 205 en 2017 a 13 en 2018.

O maior número de persoas afectadas concéntrase no sector de servizos, seguido do sector de industria e na medida de despedido colectivo.

A maior redución interanual respecto a 2017 concéntrase no sector de industria e concretamente en suspensión de contratos cun 94,7% menos

Desagregando por sexo, hai máis homes afectados que mulleres, sendo a diferenza máis relevante nas suspensións de contratos. A redución das mulleres afectadas alcanzou o -99,5% e o -96,3% no caso dos homes.

Segunda. Tanto no conxunto do Estado coma en Galicia, reduciuse de forma significativa o número de expedientes, de empresas afectadas e de persoas beneficiarias das resolucións do FOGASA, chegando ao 35% en 2018, con respecto a 2017. A provincia galega máis afectada por esta diminución foi Lugo, seguida da Coruña. Por sexos, as mulleres só representan o 38,3% das persoas beneficiarias.

CAP. 12. PROTECCIÓN SOCIAL

Primeira. Galicia é unha das comunidades autónomas con maior porcentaxe de pensionistas (8,0 % en 2018) unha ratio moi superior ao que representa a poboación galega no total do Estado (5,8 %). En relación á contía percibida, a pensión media na nosa comunidade autónoma entre 2010 e 2018 incrementouse en 147,7 euros, fronte a 165,2 euros na media do Estado.

Segunda. En 2018 en Galicia computáronse 474.800 pensións de xubilación, 3.300 máis que en 2017. Esta cifra representa o 8,0% das 5.929.500 existentes en España. A media en 2018 das pensións galegas de xubilación situouse en 910,6 euros mensuais, subindo 25,7 euros con respecto a 2017. A media estatal incrementábase, en 2018, en 27,2 euros, situándose en 1.090,7 euros, isto é, 180,1 euros por cifra para Galicia. As provincias de Lugo e Ourense, debido ao importante número de pensións de xubilación do sistema especial agrario, recollen as maiores diferenzas con respecto a media estatal, 292,4 euros e 335,5 euros, respectivamente.

Terceira. As 89.083 persoas beneficiarias en Galicia das prestacións de desemprego en decembro de 2018 supoñen o 4,9% do total español. O 45,8% das persoas perceptoras en Galicia son dunha prestación asistencial (subsídio ou renda activa de inserción); as persoas beneficiarias da prestación contributiva acadan o 43,9%. O resto de persoas beneficiarias son do programa de activación para o emprego.

Cuarta. Galicia foi en 2017 a quinta comunidade autónoma con maior número de pensións non contributivas, despois de Andalucía, Cataluña, Comunidade Valenciana e Canarias. As persoas perceptoras de pensións non contributivas en 2017 representan o 8,8% do total estatal, moi por riba de comunidades autónomas con moito maior número de habitantes que Galicia, como pode ser o caso da Comunidade de Madrid.

CAPÍTULO 13. ELECCIÓN SINDICAIS

Primeira. Nos procesos electorais realizados en Galicia no período 2015/2018, a Confederación Intersindical Galega (CIG), cun resultado do 28,7% do total de persoas representantes elixidas, é a que obtivo maior número de representantes, seguida da Unión Xeral de Traballadores (UGT- Galicia), co 27,9%, e do Sindicato Nacional de CCOO de Galicia, co 25,1%. O resto de entidades sindicais obtiveron un resultado global de algo máis do 18%. Ademais, no período reflectido a CIG foi primeira forza sindical na Coruña e Pontevedra, e terceira en Lugo e Ourense. UGT resultou ser primeira forza sindical en Lugo e Ourense, e segunda na Coruña e Pontevedra. E CCOO foi segunda forza en Lugo e Ourense, e terceira na Coruña e Pontevedra.

Segunda. Para ese mesmo período 2015/2018, e se partimos do dato do número de persoas representantes elixidas de cada forza sindical, CC OO é quen obtivo unha maior porcentaxe de mulleres elixidas, pois estas supuxeron o 31,6% do total de representantes desa forza sindical, fronte ao 30,9% da UGT e o 30,3% da CIG. CC OO mantivo esa preeminencia en tres das catro provincias galegas, sendo a excepción a de Lugo, onde as mulleres elixidas das candidaturas da CIG supuxeron 39,9% das persoas representantes desa forza sindical. A provincia onde máis mulleres foron elixidas dunha forza sindical foi a de Ourense, na que o 41,5% das persoas elixidas de CC OO son mulleres.